

формуванні кримінальної поведінки. Молоді люди з обмеженими можливостями для освіти та працевлаштування можуть шукати альтернативні шляхи для забезпечення себе, включаючи злочинну діяльність.

Підсумовуючи слід зазначити, що психологічні фактори в формуванні індивіда неповнолітнього кримінального правопорушника включають складні аспекти особистісного розвитку, емоційну стабільність та вплив оточуючого середовища. Воєнний стан додатково надає неповнолітнім психологічного стресу, невизначеності та соціальної дезінтеграції, що може збільшувати їхню схильність до кримінальної поведінки. Дитячі травми, втрата стабільності та відсутність підтримки можуть впливати на їхнє рішення порушити закон. Розуміння цих психологічних динамік важливе для розвитку ефективних програм інтервенції та психологічної підтримки, спрямованих на запобігання кримінальній активності серед неповнолітніх під час воєнних конфліктів

ЛІТЕРАТУРА:

1. Betancourt, T. S., Borisova, I. I., Williams, T. P., Brennan, R. T., Whitfield, T. H., de la Soudiere, M., ... & Gilman, S. E. (2010). Sierra Leone's former child soldiers: A follow-up study of psychosocial adjustment and community reintegration. *Child development*, 81(4), 1077-1079.

2. Thabet, A. A., & Vostanis, P. (2015). Post-traumatic stress reactions in children of war. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 41(3), 385-387.

3. American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders (DSM-5®)*. American Psychiatric Pub.

4. Мельничок В. М. Криміналістична характеристика вікових особливостей криміногенної поведінки неповнолітніх / В. М. Мельничок // *Актуальні проблеми держави і права*. – 2009. – Вип. 47 – С. 505-507.

УДК 342.9

Мельник Т. М.

*викладач юридичних дисциплін,
старший викладач, Галицький фаховий
коледж імені В'ячеслава Чорновола*

Ярошович А. Ю.

*здобувач вищої освіти II курсу
спеціальності «Право», Галицький
фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола*

ГРОМАДСЬКІ ТА СУСПІЛЬНО КОРИСНІ РОБОТИ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

В сучасному суспільстві адміністративно-правова відповідальність відіграє важливу роль у забезпеченні громадського/публічного порядку, правопорядку та соціальної безпеки через збільшення випадків вчинення адміністративних правопорушень. Це пояснюється тим, що останні зазвичай не спричиняють значної шкоди для суспільства. Одним із ефективних

інструментів, що сприяють реалізації адміністративної відповідальності, являється застосування адміністративних стягнень, серед яких одне із основних місць відводиться громадським та суспільно корисним роботам. Зазначимо, що накладення адміністративних санкцій виступає остаточним результатом застосування заходів адміністративної відповідальності. Законодавець у ст. 24 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) наводить вичерпний перелік адміністративних стягнень.

Метою дослідження виступає адміністративно-правовий порівняльний аналіз та загальна характеристика громадських та суспільно корисних робіт у контексті адміністративної відповідальності.

Зазначимо, що громадські роботи не є законодавчою новелою в українському адміністративному законодавстві, адже вони були закріплені у КУпАП ще у вересні 2008 року. Згідно зі статтею 30¹ КУпАП «громадські роботи полягають у виконанні особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування. Громадські роботи призначаються районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею) на строк від двадцяти до шістдесяти годин і відбуваються не більш як чотири години на день. Громадські роботи не призначаються особам з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, жінкам, старше 55 років та чоловікам, старше 60 років» [1].

Застосування адміністративних стягнень у вигляді громадських робіт сприяє досягненню кількох цілей:

- забезпечує покарання правопорушника за його протиправні дії;
- здійснює моральне виховання правопорушника шляхом залучення його до виконання суспільно корисної праці;
- запобігає вчиненню нових правопорушень шляхом впливу на поведінку особи через участь у громадських роботах;
- дозволяє вплинути на суспільство, підвищуючи усвідомлення того, що вчинення протиправного діяння може мати негативні наслідки.

Унаслідок прийняття 07 грудня 2017 року Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом удосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів», були внесені зміни до ряду законодавчих актів, включаючи КУпАП [2]. Зокрема, ч. 1 статті 24 КУпАП було доповнено п. 6¹, що визначив новий вид стягнення – суспільно корисні роботи.

Також, глава 3 КУпАП була доповнена статтею 31¹. Згідно з цією статтею «суспільно корисні роботи полягають у виконанні особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, оплачуваних робіт, вид яких та перелік об'єктів, на яких порушники повинні виконувати ці роботи, визначає відповідний орган місцевого самоврядування.

Суспільно корисні роботи призначаються районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею) на строк від ста двадцяти до трьохсот шістдесяти годин і виконуються не більше восьми годин, а неповнолітніми – не більше двох годин на день. Суспільно корисні роботи не призначаються особам з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, жінкам, старше 55 років та чоловікам, старше 60 років» [1].

Виконання стягнення у формі суспільно корисних робіт полягає в

залученні порушників до виконання корисної для суспільства праці, вид якої визначається місцевими органами самоврядування. Згідно ст. 25 КУпАП, законодавець класифікує суспільно корисні роботи як одне з основних адміністративних стягнень. Вони мають обов'язковий характер і не можуть бути застосовані додатково до інших видів стягнень. Зазначимо, що за виконання суспільно корисних робіт порушникам нараховується оплата за виконану роботу, що проводиться погодинно за фактично відпрацьований час, і не може бути меншою за мінімальну ставку оплати праці, встановлену законом [3].

КУпАП містить загальні положення щодо виконання адміністративних стягнень у формі громадських та суспільно корисних робіт. Детальніша інформація про впровадження цих видів стягнень міститься в Порядку виконання адміністративних стягнень у формі громадських робіт, виправних робіт та суспільно корисних робіт, затвердженому наказом Міністерства юстиції України від 19.03.2013 № 474/5 (далі – Порядок) [4].

Згідно з Порядком, громадські та суспільно корисні роботи порушники виконують на об'єкті в межах адміністративно-територіальної одиниці, де вони проживають, у вільний від роботи/навчання час. Тобто особи, яким призначено адміністративні стягнення, виконують їх на об'єктах, розташованих у їхньому місці проживання [4]. Перелік таких об'єктів визначається відповідним органом місцевого самоврядування. Згідно з п. 3.21 та п. 13.18 Порядку контроль за виконанням громадських та суспільно корисних робіт здійснюється уповноваженим органом з питань пробації шляхом проведення контрольних перевірок на місці виконання стягнень. Після цього складається акт перевірки у двох примірниках: один залишається на підприємстві (в установі/організації), а другий зберігається в особовій справі порушника [4]. Крім того, власник підприємства, установи/організації, або уповноважений ним орган, зобов'язується контролювати виконання правопорушником громадських та суспільно корисних робіт, що передбачено статтею 321³ та статтею 325³ КУпАП.

Таким чином, досліджувані види адміністративних стягнень мають наступні спільні та відмінні ознаки (табл. 1).

Таблиця 1. Порівняльна характеристика громадських та суспільно корисних робіт

	Громадські роботи	Суспільно корисні роботи
Вид робіт	Безоплатні	Оплатні
Орган, який визначає вид робіт	Орган місцевого самоврядування	Орган місцевого самоврядування
Тривалість	Від 20 – 60 год. Не більше 4 год. на день	Від 120 – 360 год. Не більше 8 год. на день
Орган, що призначає	Районний, районний в місті, міський, міськрайонний суд/суддя	Районний, районний в місті, міський, міськрайонний суд/суддя
Особи, яким не призначається	Особам з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, жінкам, старше 55 років та	Особам з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, жінкам, старше 55 років та чоловікам, старше 60

Висновки. Отже, громадські та суспільно корисні роботи виступають важливим елементом у системі адміністративно-правової відповідальності, оскільки вони спрямовані не лише на покарання та перевиховання осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, але й на їх соціальну реабілітацію. Виконання даних робіт не лише забезпечує відновлення порушеного громадського/публічного порядку, але й сприяє соціальній адаптації та реінтеграції порушників у суспільство.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР). 1984, додаток до № 51, ст. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#n156>

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом удосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів: Закон України від 7 грудня 2017 року № 2234-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 6-7, ст. 40. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2234-19#top>

3. Виконання суспільно корисних робіт фізичною особою згідно з постановою суду: чи нараховується єдиний внесок? Головне управління ДПС у Дніпропетровській області. 25 травня 2020 року. URL: <https://dp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/419598.html>

4. Про затвердження Порядку виконання адміністративних стягнень у вигляді громадських робіт, виправних робіт та суспільно корисних робіт: наказ Міністерства юстиції України від 19.03.2013 № 474/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0457-13#Text>

УДК 336.645.1

Муравська Ю. Є.

к.е.н., доцент,

доцент кафедри безпеки та правоохоронної діяльності, Західноукраїнський національний університет

Романів Р.

аспірант, Західноукраїнський національний університет

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ РОЗВИТОК ЯК ЧИННИК ІННОВАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Сучасні політичні, економічні та правові тенденції розвитку України на шляху відновлення інфраструктури та потенційної інтеграції у Європейський Союз дають нам чітке бачення прогалин в першу чергу інноваційного характеру, які стримують цей розвиток. Головна причина цього – воєнна